

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt III. Circa secundum Decalogi præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. III. De Peccante cum spe venia, & resistendo inspirationibus.

9. Siquis dum delinquit spem concipit quod à Deo Optimo tale peccatum ipsi ritè confitendum remitteretur, vel (quod in idem recidit) proponit illud peccatum quod actu committit, se Sacerdoti ritè manifestaturum, cum non committat peccatum specie diversum ab eo qui idem patrat; sine talianimo, non obligabitur talem spem, seu talem animum confiteri. Immo ejusmodi animum potius addere circumstantiam disti- nentem peccati gravitatem, quam aggravantem, docent Doctores. Lege Paulum Comitolum in resp. moral. l. 4. qu. 52.

10. Idem dic de peccante contra vehementissimam inspirationem, ne peccet: id enim esto aggravet, nihilominus cum non mutet speciem, satis erit in Confessione explicare, se peccasse, sine necessitate addendi id peccatum fuisse patratum, interna inspiratione vehementer contradicente. Ita Delugo d. 16. sect. 1. 2. n. 514.

11. Idem dic propter paritatem rationis, de peccante contra propositum vehementissimum non peccandi, sed citra votum, vel juramentum; quia tunc adderetur nova species, ut ex se patet.

§. IV. De omitte hōas Canonicas.

12. Qui, cum sit obligatus, de facto omittit Officium divinum totum unius dei probabiliter unum peccatum committit. Sic Navarr. & alij apud Delugo de pen. 16. sec. 14. n. 547. unde sufficit, si penitens dicat se omisisse Officium divinum semel, seu graviter deliquisse in recitando Officio divino. At qui de facto omittit toto anno v. g. plura peccata committit, quot nimitum sunt dies anni, & omnia confiteri debet. Sic idem ibid. Ratio est, quia sicuti una unius diei recitatio non ordinatur ad aliam; ita una omisso recitationis, quo ad unum diem, non ordinatur ad aliam, atque adeo omisiones multorum dierum non faciunt unum moraliter peccatum; At in Officio unius diei una hora ordinatur ad aliam, constantque omnes unum divinum Officium diurnum.

13. Sed quid de volente omittere? Respondeo qui vult per unicum actum omittere Officium unius diei, unum numero peccatum committit: & item qui vult per unicum similem actum omittere Officium v. g. unius anni, unum item numero peccatum facit, satisque fatebitur si dicat, Volui omittere Officium unius anni, non autem satis est dicere, Volui omittere Officium, quia sic Sacerdos intelligeret Officium unius diei, ut supra in simili dictum est c. 1. §. 9.

§. V. De Superstitione, & similibus.

14. Superstitio, quantum facti ad nos duplex est, ex Sanchez lib. 2. in Decal. c. 58. num. 12. alia in qua est pactum expressum cum Dæmone, alia in qua, tacitum: Atque utriusque variaz sunt species, quas hic transcribere esset profecto superfluum. Illud enim nobis non ignorare sufficit, omnes eas species, quamvis in materia in qua exercentur specie differant, tamen non eo ipso differre in ratione morali, & in ordine ad Confessionem. Ita Sanchez ibid. n. 14.

15. Puto igitur solum esse aperiendum in Confessione. An fuerit pactum explicitum, an implicitum duntaxat. ita ibid. vide & Suarium tom. 1. de Relig. lib. 2. de superstitione, cap. 9. & 10. quale implicitum solet esse in Astrologia judiciaria de eventibus liberis, in Chiromantia, & in Auguriis, quando juxta suas regulas ad mortale pertingunt. Vide Martinum Delrio lib. 4. disquis. Mag. cap. 3. quest. 2. Valentiam tom. 3. disp. 6. q. 12. p. 3. Tol. lib. 4. cap. 15. Ratio est quia cetera materialiter se habent, adesse verò pactum expressum, tacitumve, licet tantum afferat discrimen expliciti ab implicito,

incompleti à completo; unde ex hoc non videtur mo aspectu proprie differentiam speciem inferre tenet Suarez ibid. tamen quia pactum explicitum promissionem factam dæmoni, & commercium cum illo; id quod non invenitur in implicitis, inferitur differentia essentialis, atque adeo que Confessione patefacienda. Ceterum an superstitio divinatio, vel quid simile sit per somnia, per comas per imagines, per aves, per aquam, per stellas, necesse est Sacerdoti declarandum: quia, ut didimus, hæc se habent materialiter.

16. Eodem modo si eadem superstitio, vel cium, vel simile addat aliud peccatum, quod, vel declaratione materiæ, vel ex alia circumstantia applicari possit; erit utique necessitas talis materiæ circumstantia exprimenda. Vt si miscuisti Sacramentis; erit etiam peccatum contra cultum debitum sacris: si per maleficium intendisti mortem, vel alicuius, erit homicidium, vel furtum: si pater mercium adorasti dæmonem, erit Idololatria: & c. similibus, ut ex se patet. Lege in simili Sanchez l. Decal. c. 3. §. 8. a. n. 66.

CAP. VII.

Circa secundum Decalogi præceptum

§. I. De Blasphemia.

17. Quamvis probabilis sit cum Suarez tom. 1. de Relig. tr. 3. lib. 1. cap. 6. n. 18. 19. Sanchez de Decal. lib. 2. ca. 31. n. 39. Blasphemias contra Deum, contra Beatissimam Virginem, & contra Sanctos diffinire specie: tamen cum probabile sit ex Azor apud Diaz tr. de circumstantiis aggravantibus, ref. sc. non debere satis erit si in Confessione aperiatur numerus Blasphemiarum, nec explicare opus erit fuisse contra Deum, Beatissimam Virginem, vel contra Sanctos. Ratio est quod non differat est, quia cum omnes communiter honorent Sanctos non ob præcisam propriamque rerum excellentiam, sed quia ad Deum ipsi Sancti referuntur; ideo nec in injuria eos per Blasphemiam afficiunt nisi quatenus ad Deum referuntur: ab uno ergo, quæ Deo omnes Blasphemiaz specificantur.

18. At si quando fortè Blasphemia sit hæretica, tunc propter superadditam speciem hæresis, id est applicandum ex supradictis constat. Vide Delugo de sect. 5. n. 276.

19. Quæ ratio est qui uno impetu plures blasphemias fert, semel peccet, dixi supra c. 1. §. 8. n. 50.

§. II. De voto, & Juramento.

19. Idem, & multo probabilius, dic in voto & Juramento: in quacumque enim materia ex Sanchez lib. 4. in Decal. cap. 11. num. 23. si veas Sanctam Beatissimam Virginem, si veas Deum: Vel si veas per aliquem ex his si veas per quodcumque aliud, in quo veri juramenti ratio appareat; eodem specie voto, eodemque specie juramento juras, ita Suarez de Relig. lib. 1. de juramento, cap. 25. n. 10. Lessius lib. 2. de dub. 1. n. 6. Fagundez de præcepto Eccl. 2. lib. 3. cap. 1. Ratio est quia communiter intentio jurantis est, Deum, qui in Sanctis rebusque illis relover, adducere testem; & in votis, ipsum eundem Deum colere, fatis est in Confessione sic profiteri, Verum minus servari, falsò juravi, & c. sine sollicitudine explicandi cui voveris, vel quid juraveris.

20. Sed quid si quis votum confirmat juramento? Respondeo cum Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 17. n. 1. utrumque, id est, votum & juramentum forte expellendum. Ratio est clara, quia tunc emergit duplex malitia si contra illa delinquas: altera contra Religio-

CAPVT IV.

Circa tertium Decalogi præceptum.

§. I. De auditione Missæ.

1. Quando causa omissionis Missæ die festivo non est ex se mala; non necessarium esse in Confessione explicandam, diximus cap. 2. §. 11.

2. Rursus quando quis Missæ ex duplici præcepto interesse tenetur, nec tamen paret; qua ratione unum peccatum admittat, diximus eodem capite 1. §. 16. numero 98.

3. Superest igitur hic solum quærere, an quando quis in Missa de præcepto ita colloquitur, & confabulatur cum aliis, ut eos præveniat, ac provocet, duo peccata committat; alterum Missam rite non audiendo, alterum alios ad idem peccatum inducendo? Respondeo committere solum unum peccatum: quare satis est Confessario dicere *se in Missa prolixas confabulationes habuisse*. Ratio est quia illa malitia, licet non tam gravis, adest etiam quando alios non prævenit, sed solum ad eorum præventionem colloquitur; adhuc enim participat cum aliis in peccato, causaque est cooperans ad illorum spirituales ruinas: quare quando aliquis alium jam paratum invitat (non tamen compellit) solum videtur gravius, sed contra eandem speciem peccare. Idem dicendum esse in aliis materiis similibus, docebimus infra suo loco cap. 7. §. 4. n. 25.

§. II. De Ieiunio.

4. Quando jejunandum est ex duplici præcepto, qua ratione unum peccatum committitur, diximus cap. 2. §. 16.

5. Præterea, quando est jejunandum ex voto, & ex præcepto, si non jungetur, duplex committi specie peccatum, immo si ex juramento, triplex, colligi potest ex dictis c. 3. §. 2. num. 10. & cap. 1. num. 99.

6. Nunc ergo suo jam loco quærimus, An si quis carnes die jejuniæ comedit, explicare in Confessione, quoties comedit, debeat? Respondeo bene esse distinguendum. Vel enim primò loquimur de jejunio ex præcepto Ecclesiæ, vel secundò de jejunio ex voto, seu ex penitentia Sacramentali. Si de primo, est explicandum toties quoties: Si de secundo; regulariter non est explicandum, sed solum prima vice. Ita Sanchez l. 4. in Dec. c. 11. num. 42. Ratio doctrinæ & dispensationis est, quia in priore casu, toties peccatur, quoties comeditur caro: in posteriore, solum prima vice peccatur. Et huius ratio ulterior est, quia in præcepto Ecclesiæ de jejunio includuntur duo distincta præcepta, alterum ne comedantur carnes, alterum, ut semel comedantur: quorum præceptorum distinctio patet, nam adolescens infra viginti primum unum, comedendo carnes in die jejuniæ contra primum præceptum facit: non contra secundum, &c. Cum igitur qui pluries comedit carnes in die jejuniæ de præcepto, pluries illud prius præceptum non observat; pluries & consequenter, toties quoties peccabit. At in posteriore casu regulariter qui vovet, vel cui imponitur jejunium; solum directè uni præcepto subiaceat quia illi solum imponitur obligatio jejunandi, accessoriè imponitur abstinencia à carnibus sine qua jejuniæ Ecclesiæ essentia constare non potest: quare, semel fracto jejunio, non remanet obligatio ad talem abstinenciam.

7. Unde obiter vides posse contingere, ut in die jejuniæ ex voto, comedas etiam prima vice carnes sine peccato: quod scilicet pluries in prædicto die comedisti legalia; atque adeo fregisti cum peccato essentiam jejuniæ: nam si postea carnes manducaveris, non peccabis ut ex dictis patet.

8. Præterea qui in unica comestione comedit in

B v. vigilia

§. III. De Consuetudine in jurando & in aliis peccatis.

1. Vi ex inveterata consuetudine advertenter jurat falsò, satis ne sic est dicere, *semel juravi falsò*, an potius necesse erit etiam addere id fuisse ex mala consuetudine? Respondeo non esse necesse. Ita Suarez Vassquez, Reginaldus, Bonacina apud Dianam 1. par. tract. de circumstantiis, Res. 15. & 55. Ratio est quia peccata præterita non addunt præsentis peccato circumstantiam novam, multo minus specie diversam.

2. Idem die, ut id semel hac occasione dicam, de inveterata consuetudine fornicandi, blasphemandi & ceterorum similium: par enim est ratio.

3. Qui vere ex inveterata consuetudine inadvertenter jurat falsum, licet videatur obligari ad consuetudinem constituendam: tamen communiter excusatur. Quod videatur obligari ratio est ex Sanchez l. 3. in Dec. cap. 5. n. 13. & 14. quia tunc inadvertenter jurare falsum, licet non sit in se peccatum formaliter, est tamen peccatum materialiter, quia est adhuc periculum quamvis inadvertenter commissum: ergo illa consuetudo, quæ est causa talis mali materialiter, si non curatur amoveri, est formaliter peccatum, utpote causa mali: quare debet ipsa in confessione aperiri, si ut dictum est, illam extirpare procuratum non sit. Idem dicendum videtur in ceteris peccatis blasphemandi, occidendi; vulnerandi, &c. si forte quis ex inveterata consuetudine hæc inadvertenter committeret.

4. Iam quod communiter excusetur ratio est, quia communiter nemo advertit ad obligationem quam habet illam consuetudinem propter eam rationem extirpandi, ne scilicet sua consuetudo sit causa proxima prædicti materialis mali: & consequenter cum excusetur à peccato, excusabitur à Confessione. Facit in simili Delugo disp. 16. de pan. sect. 4. §. 7. n. 103.

5. Vnum nota, aliquando actus hujusmodi inadvertenter factos non retinere ne malitiam quidem materiale, seu quam vocant, obiectivam: & tunc nec ipse actus, nec consuetudo est peccatum, adeoque nec Confessione subdendum. Talis communiter reputatur contumelia in ebrietate alicui facta ab ebrio: sic idem ibidem n. 107. & 112. cum enim contumelia ab ebrio, hoc est ab ex parte rationis facta, non sit ne materialiter quidem contumelia, (debet enim contumelia essentialiter esse per verba utentis ratione, non autem sicut à phitaco) in se non erit peccatum, & neque in causa: quia nunquam talis causa, id est ebrietas, causabit verba utentis ratione: unde ne materialiter quidem contumeliam causabit. Eodem modo dicendum esse docent aliqui cum lo. Sanchez in selectis, fuse disp. 10. à num. 5. de Blasphemia, hæc est, & supradicto juramento, quod scilicet essentialiter requirant esse ab utente ratione, & consequenter ea inadvertenter facta neque in se, neque in causa esse peccata, adeoque nec necessario Constitenda. Sed hoc fusius prosequi, ad nos nequaquam spectat cum satis nobis sit à peccato & Confessione regulariter excusare propter illud caput modo dictum numero præcedenti.